

PPS NIS2

Handreiking complexe bedrijfsmodellen

Inhoud

Stroomschema's: ben ik een essentiële entiteit of belangrijke entiteit?	5
Toepassingsbereik en jurisdictie (artikel 4 Cbw): wanneer valt een entiteit onder de Cbw en dus onder de jurisdictie van Nederland?	7
Casus 1: Organisatie binnen Nederland	8
Casus 2 : Organisatie binnen de Europese Unie – hoofdvestiging in Nederland	11
Casus 3 : Organisatie binnen de Europese Unie – hoofdvestiging in andere Europese lidstaat dan Nederland	13
Casus 4 : Mondiale organisatie – hoofdvestiging in Nederland	15
Casus 5 : Mondiale organisatie – hoofdvestiging in andere Europese lidstaat.....	17

Disclaimer

Deze handreiking bevat aandachtspunten om het toepassingsbereik van de Cyberbeveiligingswet (hierna: Cbw) te verduidelijken.

1. Aan de inhoud van deze handreiking kunnen geen rechten worden ontleend.
2. Deze handreiking is **niet juridisch bindend**. Organisaties zijn zelf verantwoordelijk zijn voor de beoordeling of zij als essentiële entiteit of belangrijke entiteit onder het toepassingsbereik van de Cbw vallen.
3. Deze handreiking is opgesteld in juli 2025 en wordt indien nodig geactualiseerd.

Neem bij vragen contact op met een deskundige in de eigen organisatie.

Inleiding en algemene kaders

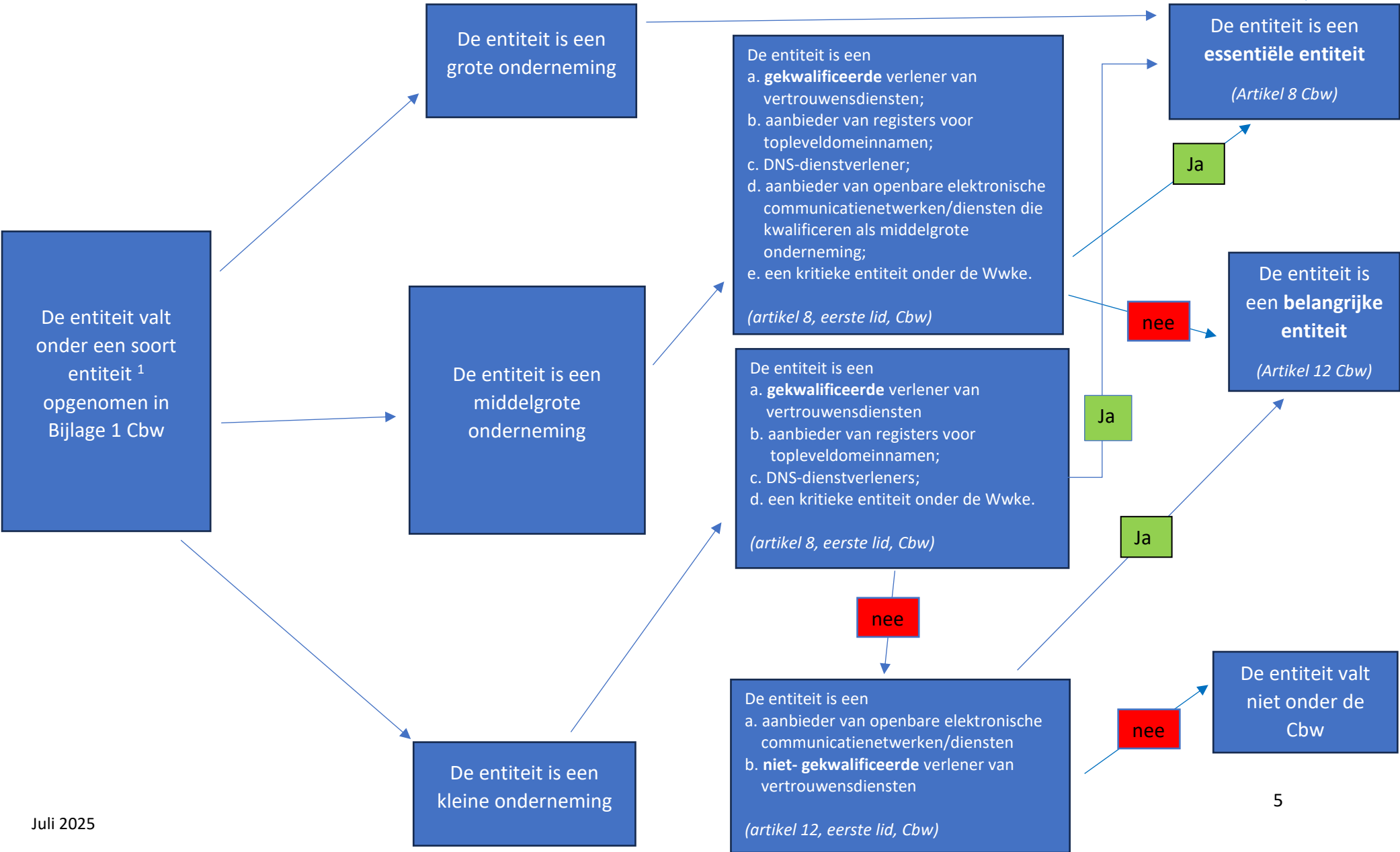
1. **Definitie entiteit:** het begrip *entiteit* is in de Cbw als volgt gedefinieerd: *een natuurlijke persoon, een rechtspersoon, een overheidsinstantie, een maatschap als bedoeld in artikel 1655 van boek 7A van het Burgerlijk Wetboek, een vennootschap onder firma als bedoeld in artikel 16 van het Wetboek van Koophandel en een commanditaire vennootschap als bedoeld in artikel 19 van het Wetboek van Koophandel, alsmede een samenwerkingsverband naar buitenlands recht die met één van deze rechtsvormen vergelijkbaar is.* Wanneer in deze handreiking over *entiteiten* wordt gesproken, wordt daarmee op hetzelfde gedoeld.
2. **Definitie digitale dienstverleners:** wanneer in deze handreiking wordt gesproken over *digitale dienstverleners* wordt daarmee gedoeld op de volgende entiteiten: DNS-dienstverlener; register voor topleveldomeinnamen; aanbieder van cloudcomputingdiensten; aanbieder van datacentrumdiensten; aanbieder van netwerken voor de levering van inhoud; aanbieder van beheerde diensten; aanbieder van beheerde beveiligingsdiensten; aanbieder van onlinemarktplaatsen; aanbieder van onlinezoekmachines; en aanbieder van platforms voor socialenetwerkdiensten. Hieronder vallen uitdrukkelijk niet de aanbieders van openbare elektronische communicatienetwerken en -diensten en internetknooppunten.
3. **Definitie hoofdvestiging:** het begrip *hoofdvestiging* is in de Cbw in relatie tot bovengenoemde digitale dienstverleners als volgt gedefinieerd: *een entiteit [...] wordt geacht haar hoofdvestiging in Nederland te hebben indien de beslissingen met betrekking tot de maatregelen voor het beheersen van cyberbeveiligingsrisico's hoofdzakelijk in Nederland worden genomen. Indien deze beslissingen niet hoofdzakelijk in Nederland of een andere lidstaat van de Europese Unie worden genomen of indien niet kan worden bepaald in welke lidstaat van de Europese Unie die beslissingen hoofdzakelijk worden genomen, wordt de hoofdvestiging geacht zich in Nederland te bevinden indien de cyberbeveiligingsactiviteiten in Nederland worden uitgevoerd. Indien de cyberbeveiligingsactiviteiten niet in Nederland of een andere lidstaat van de Europese Unie worden uitgevoerd of niet kan worden bepaald in welke lidstaat van de Europese Unie de cyberbeveiligingsactiviteiten worden uitgevoerd, wordt de hoofdvestiging geacht zich te bevinden in Nederland indien de vestiging van de betrokken entiteit in Nederland het grootste aantal werknemers in de Europese Unie heeft.*¹ Als entiteit tevens zijnde hoofdvestiging hoeft je zelf niet onder de Cbw te vallen. Voor de leesbaarheid van de casussen zijn wij ervan uitgegaan dat de entiteit tevens zijnde hoofdvestiging óók werkzaam is in een sector genoemd in Bijlage 1 of 2 van de Cbw, en voldoet aan de size cap en kwalificeert als een essentiële entiteit óf een belangrijke entiteit.

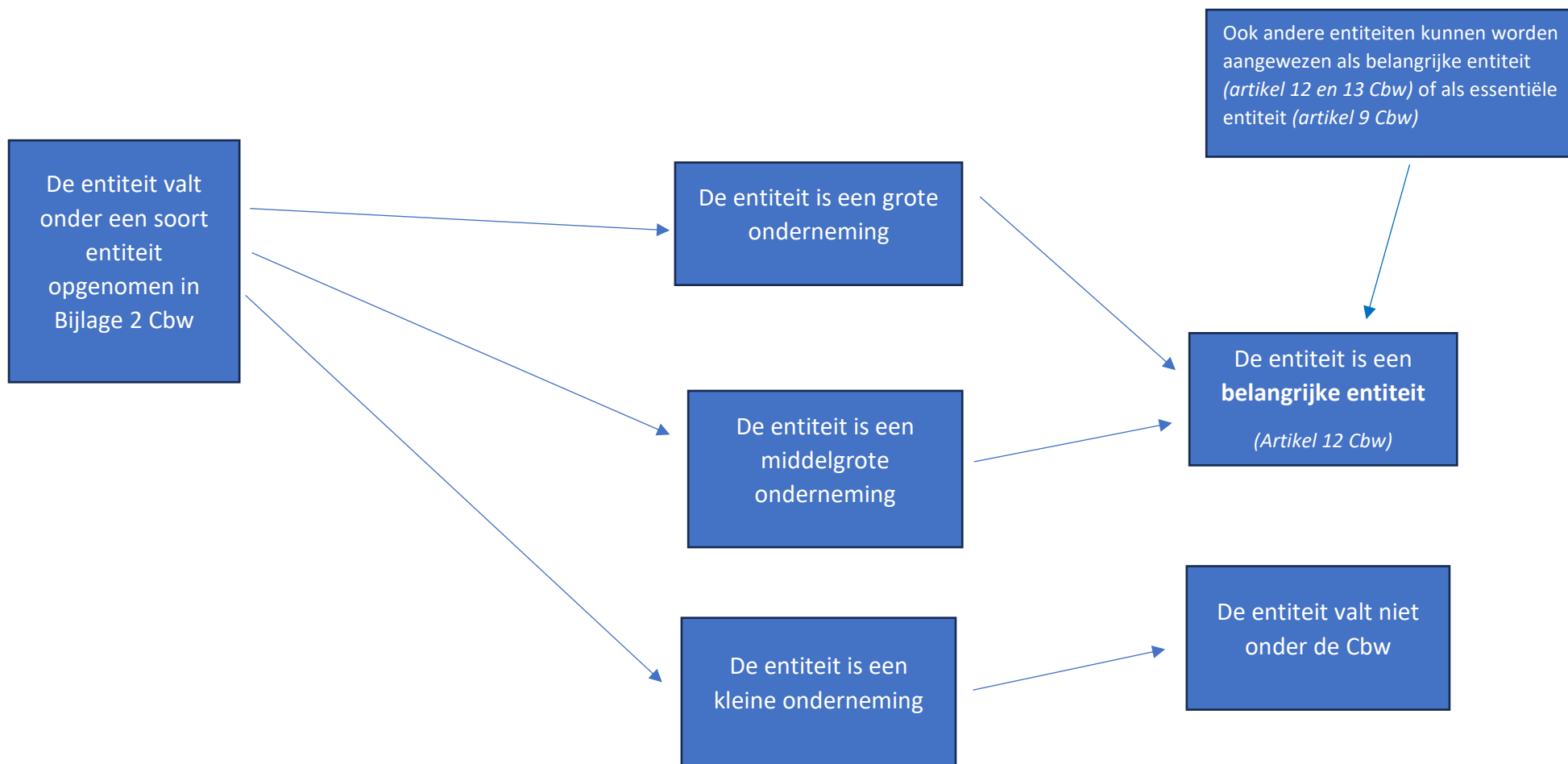
¹ Let op: het gaat hier om de regeling in de Cbw ter bepaling van wat de hoofdvestiging is en niet om een hoofdvestiging zoals eventueel aangewezen in de Kamer van Koophandel.

4. **IT-netwerken:** we zijn er in deze casussen vanuit gegaan dat er sprake is van één IT-netwerk. Als er sprake is van één IT-netwerk en één van de entiteiten valt onder de Cbw, dan dient de entiteit die onder de toepasselijkheid van de Cbw valt ervoor te zorgen dat het IT-netwerk voldoet aan de eisen die de Cbw stelt aan netwerk- en informatiesystemen voor zover de entiteit het IT-netwerk gebruikt voor haar werkzaamheden. Alleen de entiteiten die vallen onder de Cbw dienen te voldoen aan de verplichtingen uit de Cbw. Als er sprake is van afzonderlijke IT-netwerken dan dienen alleen de IT-netwerken van de entiteiten die onder de Cbw vallen aan de verplichtingen uit de Cbw te voldoen. Het hebben van een IT-netwerk is geen factor die relevant is om te bepalen of je als een essentiële entiteit of belangrijke entiteit onder de Cbw valt.
5. **Klein of middelgrote onderneming (KMO):** zie voor verdere informatie over KMO de Aanbeveling 2003/261/EG en de [gebruikersgids](#). Wat precies wordt verstaan onder MKB is [hier](#) te vinden.
6. **Grote onderneming:** onder groot wordt verstaan ondernemingen die groter zijn dan middelgrote ondernemingen.
7. **Overheid:** deze handreiking betreft niet overheidsinstanties die onder de Cbw en/of NIS2-richtlijn vallen.

Ook andere entiteiten kunnen worden aangewezen als essentiële entiteit
(artikel 9, 10 en 11 Cbw)

Stroomschema's: ben ik een essentiële entiteit of belangrijke entiteit?





Legenda

1 Soort entiteit: je valt onder Bijlage 1 en/of Bijlage 2 als je behoort tot een *soort* entiteit binnen een (*sub*)sector genoemd in voornoemde bijlagen.

Bijvoorbeeld: als je werkzaam bent in de sector energie, in de subsector elektriciteit én als soort entiteit een elektriciteitsbedrijf bent val je onder Bijlage 1.

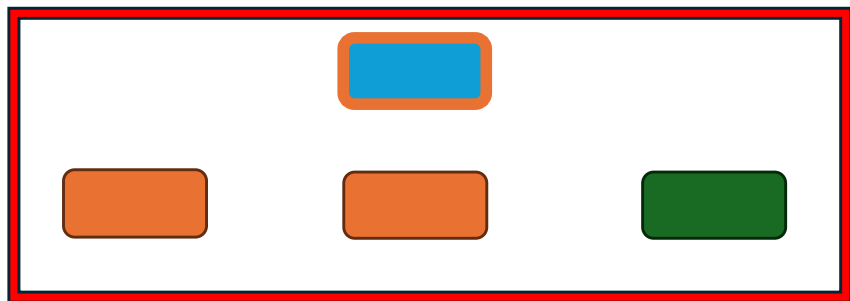
Toepassingsbereik en jurisdictie (artikel 4 Cbw): wanneer valt een entiteit onder de Cbw en dus onder de jurisdictie van Nederland?

1. De entiteit is een essentiële entiteit of belangrijke entiteit, niet zijnde een entiteit als hieronder bedoeld onder 2, 3 of 4	EN	De entiteit is gevestigd in Nederland	EN	De entiteit verleent haar diensten of verricht haar activiteiten in Nederland óf een andere lidstaat van de Europese Unie	De entiteit valt onder de Cbw	<i>Artikel 4, eerste lid, Cbw</i>
2. De entiteit is een essentiële entiteit of belangrijke entiteit én is een aanbieder van openbare elektronische communicatienetwerken of een aanbieder van openbare elektronische communicatiediensten	EN			De entiteit biedt haar diensten aan in Nederland	De entiteit valt onder de Cbw	<i>Artikel 4, tweede lid, Cbw</i>
3. De entiteit is een essentiële entiteit of belangrijke entiteit én is: a. DNS-dienstverlener; b. register voor topleveldomeinnamen; c. aanbieder van cloudcomputingdiensten; d. aanbieder van datacentrumdiensten; e. aanbieder van netwerken voor de levering van inhoud; f. aanbieder van beheerde diensten; g. aanbieder van beheerde beveiligingsdiensten; h. aanbieder van onlinemarktplaatsen; i. aanbieder van onlinezoekmachines; of j. aanbieder van platforms voor socialenetwerkdiensten	EN	De entiteit heeft haar hoofdvestiging ² óf vertegenwoordiger in Nederland	EN	De entiteit verleent haar diensten of verricht haar activiteiten in Nederland óf een andere lidstaat van de Europese Unie	De entiteit valt onder de Cbw	<i>Artikel 4, derde lid, Cbw</i>
4. De entiteit is een verlener van domeinnaamregistratiediensten	EN	De entiteit heeft haar hoofdvestiging óf vertegenwoordiger in Nederland			De entiteit valt (deels) onder de Cbw (bv. registratie)	<i>Artikel 4, vierde lid, Cbw</i>

² Zie artikel 4, vijfde lid, Cbw voor de uitwerking van de term hoofdvestiging in Nederland en artikel 42, eerste lid, Cbw voor de uitwerking van de term vertegenwoordiger.

Ten slotte is het belangrijk om op te merken dat meerdere jurisdictieregelingen naast elkaar kan bestaan indien een entiteit van verschillende soorten is. Zo zal een entiteit die een internetknooppunt is en tevens een aanbieder van cloudcomputingdiensten zowel onder punt 1 als punt 3 vallen. Dit kan betekenen dat een entiteit zowel onder de Cbw als de nationale implementatie van de NIS2-richtlijn van een andere lidstaat kan vallen. In de casussen die in het volgende hoofdstuk volgen wordt ervan uitgegaan dat een entiteit onder jurisdictie 1 of 3 valt, zoals bovenstaand beschreven. In de casussen is er tevens vanuit gegaan dat een organisatie geen aanbieder van openbare elektronische communicatienetwerken of aanbieder van openbare elektronische communicatiediensten is.

Casus 1: Organisatie binnen Nederland



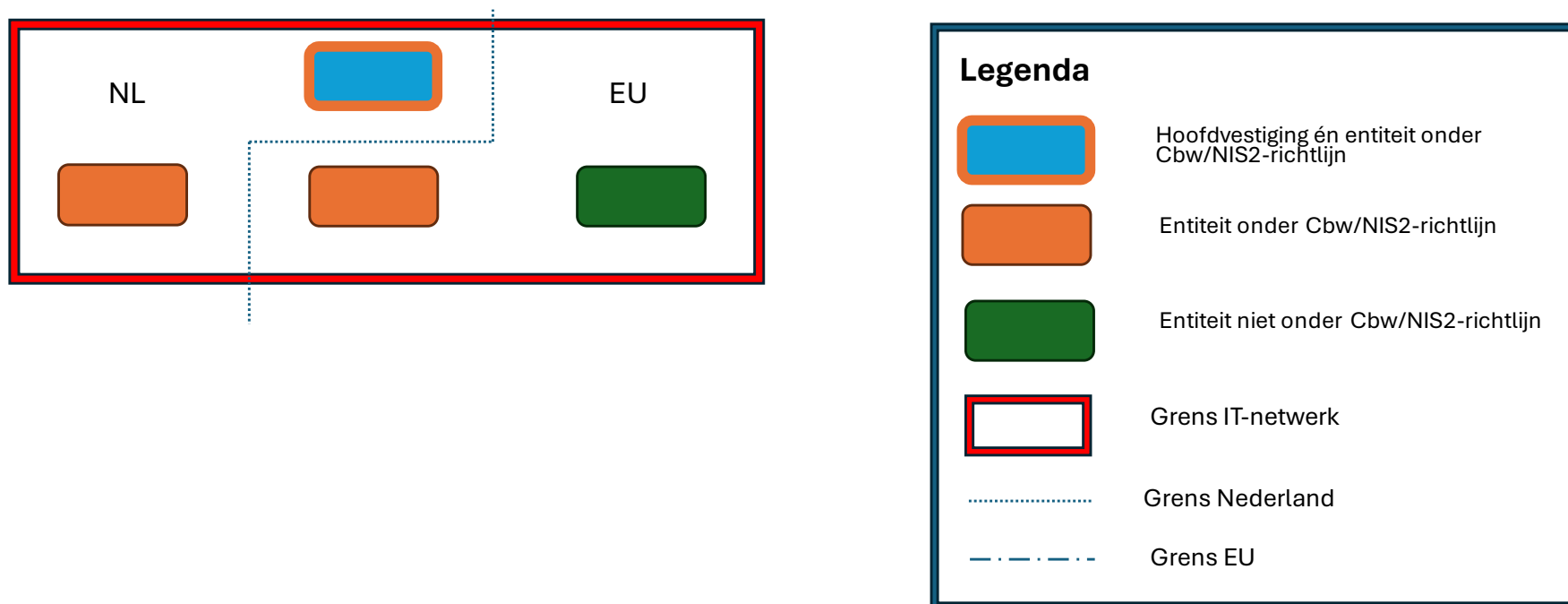
Casus 1 heeft betrekking op een organisatie die bestaat uit meerdere entiteiten die allemaal in Nederland zijn gevestigd en waarvan een aantal entiteiten onder de Cbw vallen. De entiteit tevens zijnde hoofdvestiging én de oranje entiteiten zijn een soort entiteit opgenomen in Bijlage 1 of 2 van de Cbw, voldoen aan de eventuele size cap en zijn dus een essentiële entiteit óf een belangrijke entiteit. Hierbij maakt het niet uit of deze entiteiten een digitale dienstverlener zijn, omdat de organisatie zijn hoofdvestiging in Nederland heeft.³ Dit betekent dat zowel de oranje entiteiten als de entiteit tevens zijnde hoofdvestiging onder de Cbw vallen. De groene entiteit valt niet onder de Cbw en hoeft daarom niet te voldoen aan de verplichtingen uit de Cbw.

Meldingen

In geval van een significant incident zijn alleen de entiteiten die onder de Cbw vallen verplicht om een melding te maken in Nederland bij het CSIRT en de bevoegde autoriteit (via het centrale meldportaal dat beheerd wordt door het NCSC). Worden meerdere entiteiten, die onder de Cbw vallen, geraakt door het significante incident, dan dient elke entiteit een melding te maken in Nederland.

³ Wanneer het gaat om een digitale dienstverlener is de vestigingsplaats van de hoofdvestiging óf vertegenwoordiger doorslaggevend én of zij hun diensten verlenen of activiteiten verrichten in Nederland óf een andere lidstaat van de Europese Unie om te bepalen onder welke nationale implementatiewetgeving zij vallen.

Casus 2: Organisatie binnen de Europese Unie – hoofdvestiging in Nederland



Casus 2 heeft betrekking op een organisatie die bestaat uit meerdere entiteiten die gevestigd zijn in meerdere Europese lidstaten en waarvan de hoofdvestiging in Nederland gevestigd is. De entiteit tevens zijnde de hoofdvestiging en één oranje entiteit zijn in Nederland gevestigd. Beide entiteiten zijn een soort entiteit opgenomen in Bijlage 1 of 2 van de Cbw, voldoen aan de eventuele size cap en zijn dus een essentiële entiteit óf belangrijke entiteit. Hierbij maakt het niet uit of deze entiteiten een digitale dienstverlener zijn, omdat de organisatie zijn hoofdvestiging in Nederland heeft.⁴ Dit betekent dat zij beide onder de Cbw vallen.

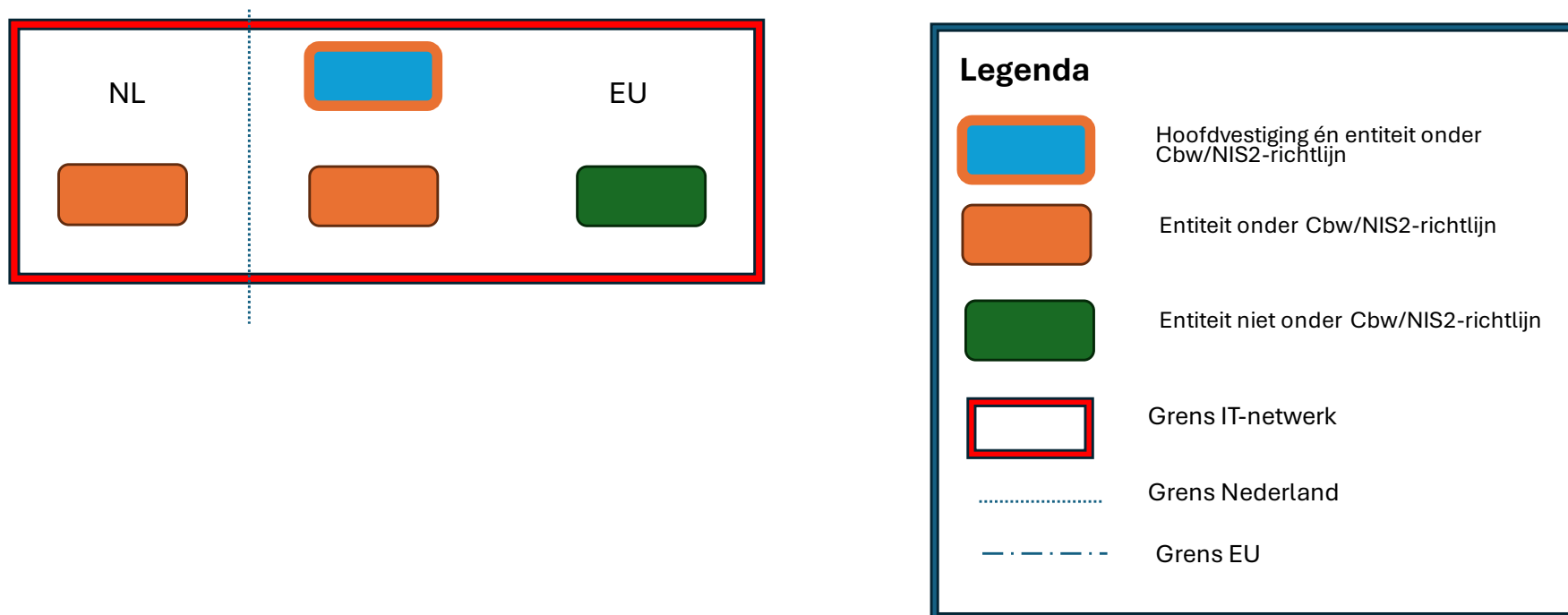
De twee andere entiteiten zijn in een andere Europese lidstaat gevestigd. De oranje entiteit is een soort entiteit opgenomen in Bijlage 1 of 2 van de Cbw, voldoet aan de eventuele size cap en is dus een essentiële entiteit óf een belangrijke entiteit. Zij valt alleen onder de Cbw als zij een digitale dienstverlener is omdat de organisatie zijn hoofdvestiging in Nederland heeft. Is de entiteit geen digitale dienstverlener, dan valt zij onder de nationale implementatiewetgeving van de Europese lidstaat waar zij gevestigd is. De groene entiteit valt niet onder de Cbw en hoeft daarom niet te voldoen aan de verplichtingen uit de Cbw.

Meldingen

In geval van een significant incident zijn alleen de entiteiten die onder de Cbw vallen verplicht om een melding te maken in Nederland bij het CSIRT en de bevoegde autoriteit (via het centrale meldportaal dat beheerd wordt door het NCSC). Worden meerdere entiteiten, die onder de Cbw vallen, geraakt door het significante incident, dan dient elke entiteit een melding te maken. In geval een entiteit valt onder de nationale implementatiewetgeving van een andere Europese lidstaat, dan dient de entiteit in die Europese lidstaat een melding te maken.

⁴ Wanneer het gaat om een digitale dienstverlener is de vestigingsplaats van de hoofdvestiging óf vertegenwoordiger doorslaggevend én of zij hun diensten verlenen of activiteiten verrichten in Nederland óf een andere lidstaat van de Europese Unie om te bepalen onder welke nationale implementatiewetgeving zij vallen.

Casus 3: Organisatie binnen de Europese Unie – hoofdvestiging in andere Europese lidstaat dan Nederland



Dit is voor het grootste deel feitelijk dezelfde casus als casus 2. Casus 3 heeft betrekking op een organisatie die bestaat uit meerdere entiteiten die gevestigd zijn in meerdere Europese lidstaten. Het verschil met casus 2 is dat de organisatie zijn hoofdvestiging in deze casus in een andere Europese lidstaat dan Nederland heeft. Eén oranje entiteit is in Nederland gevestigd. Deze oranje entiteit is een soort entiteit opgenomen in Bijlage 1 of 2 van de Cbw, voldoet aan de eventuele size cap en is dus een essentiële entiteit óf belangrijke entiteit. Hierbij maakt het wel uit of deze entiteit een digitale dienstverlener is, omdat de organisatie zijn hoofdvestiging niet in Nederland maar in een andere Europese lidstaat heeft.⁵ Dit betekent dat de entiteit alleen onder de Cbw valt, als zij geen digitale dienstverlener is. Is zij wel een digitale dienstverlener, dan valt deze entiteit onder de nationale implementatiewetgeving van de Europese lidstaat waar de organisatie zijn hoofdvestiging heeft.

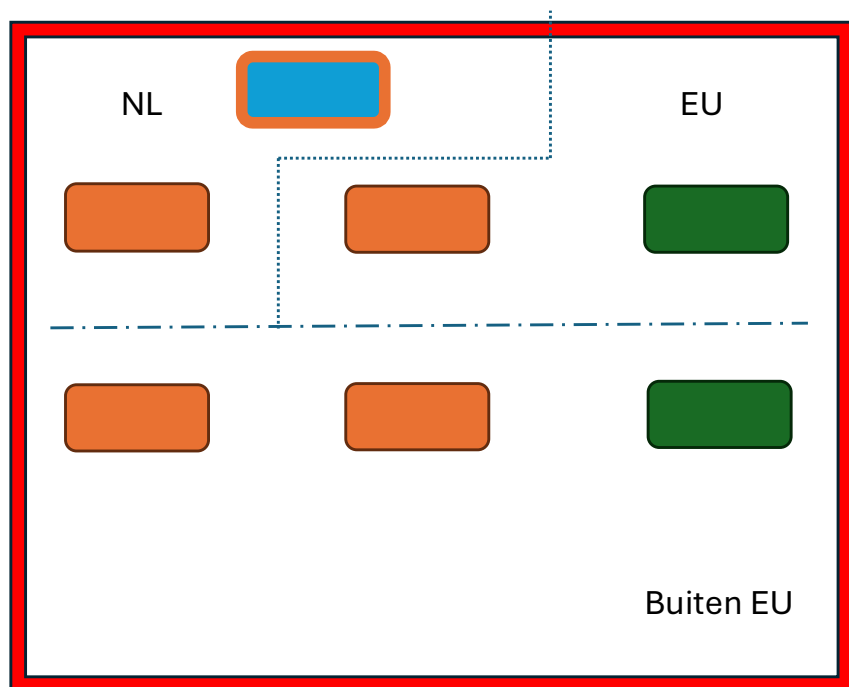
De entiteit tevens zijnde hoofdvestiging en een andere oranje entiteit zijn in een andere Europese lidstaat gevestigd. Deze entiteiten zijn een soort entiteit opgenomen in Bijlage 1 of 2 van de NIS2-richtlijn, voldoen aan de eventuele size cap en zijn dus een essentiële entiteit óf een belangrijke entiteit. Als de oranje entiteit een digitale dienstverlener is, dan valt zij onder de nationale implementatiewetgeving van de Europese lidstaat waar de organisatie zijn hoofdvestiging heeft. Is de entiteit geen digitale dienstverlener, dan valt zij onder de nationale implementatiewetgeving van de Europese lidstaat waar zij gevestigd is. *Let op, dit kan dus een andere Europese lidstaat zijn dan waar de organisatie zijn hoofdvestiging heeft. Deze wetgeving kan iets afwijken van de Cbw.* De groene entiteit valt niet onder de Cbw en hoeft daarom niet te voldoen aan de verplichtingen uit de Cbw.

Meldingen

In geval van een significant incident zijn alleen de entiteiten die onder de Cbw vallen verplicht om een melding te maken in Nederland bij het CSIRT en de bevoegde autoriteit (via het centrale meldportaal dat beheerd wordt door het NCSC). Worden meerdere entiteiten, die onder de Cbw vallen, geraakt door het significante incident, dan dient elke entiteit een melding te maken. In geval een entiteit valt onder de nationale implementatiewetgeving en er is sprake van een significant incident volgens de wetgeving van een andere Europese lidstaat, dan dient de entiteit in die Europese lidstaat een melding te maken.

⁵ Wanneer het gaat om een digitale dienstverlener is de vestigingsplaats van de hoofdvestiging óf vertegenwoordiger doorslaggevend én of zij hun diensten verlenen of activiteiten verrichten in Nederland óf een andere lidstaat van de Europese Unie om te bepalen onder welke nationale implementatiewetgeving zij vallen.

Casus 4: Mondiale organisatie – hoofdvestiging in Nederland



Casus 4 heeft betrekking op een organisatie die bestaat uit meerdere entiteiten die gevestigd zijn in zowel meerdere Europese lidstaten als landen buiten de Europese Unie en die zijn de hoofdvestiging in Nederland heeft. Eén oranje entiteit is ook in Nederland gevestigd. De entiteit tevens zijnde hoofdvestiging en de oranje entiteit zijn een soort entiteit opgenomen in Bijlage 1 of 2 van de Cbw, voldoen aan de eventuele size cap en zijn dus een essentiële entiteit óf belangrijke entiteit. Hierbij maakt het niet uit of de oranje entiteit een digitale dienstverlener is, omdat de organisatie zijn hoofdvestiging in Nederland heeft.⁶ Dit betekent dat zij onder de Cbw vallen.

Twee andere entiteiten zijn in een andere Europese lidstaat gevestigd. De oranje entiteit is een soort entiteit opgenomen in Bijlage 1 of 2 van de NIS2-richtlijn, voldoet aan de eventuele size cap en is dus een essentiële entiteit óf een belangrijke entiteit. Zij valt alleen onder de Cbw als zij een digitale dienstverlener is, omdat de organisatie zijn hoofdvestiging in Nederland heeft. Is de entiteit geen digitale dienstverlener, dan valt zij onder de nationale implementatiewetgeving van de Europese lidstaat waar zij gevestigd is. De groene entiteit valt niet onder de Cbw en hoeft daarom niet te voldoen aan de verplichtingen uit de Cbw.

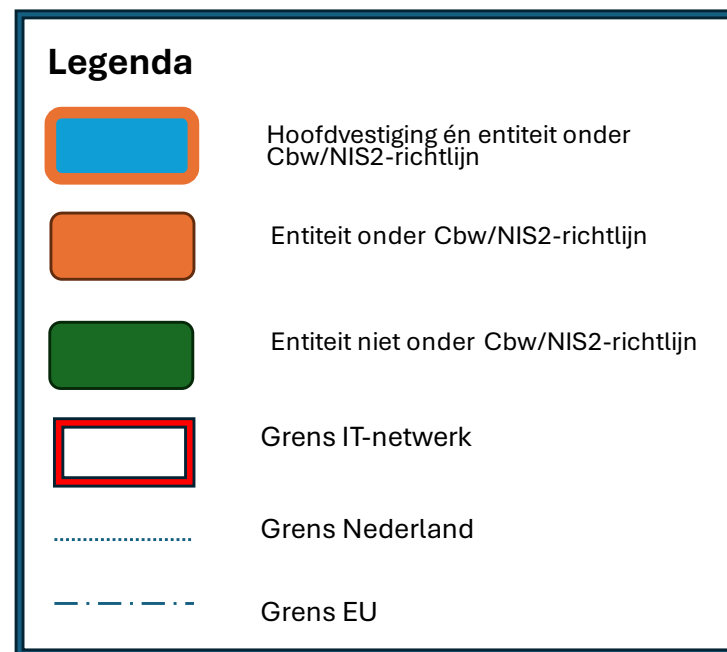
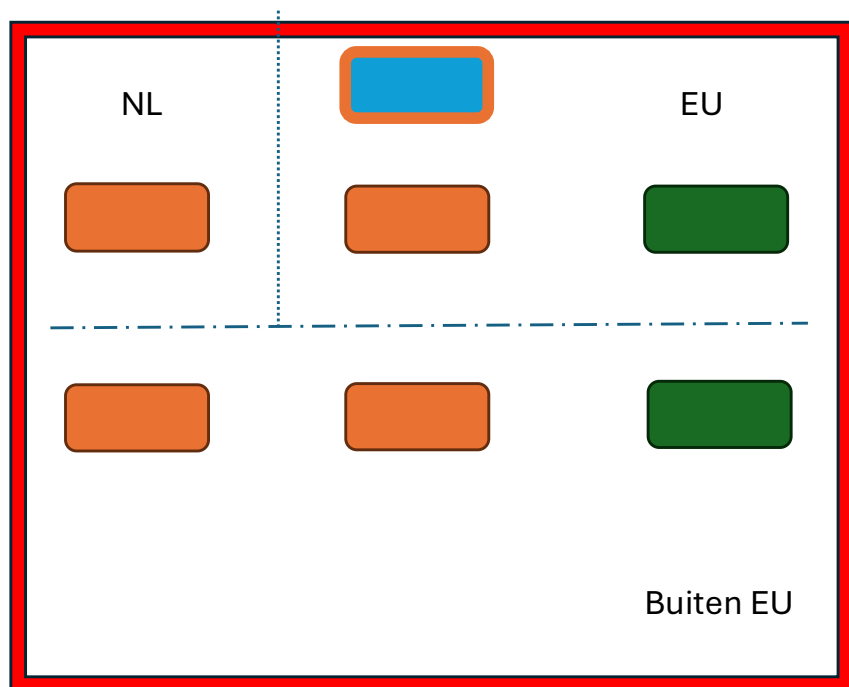
Er zijn drie entiteiten buiten de Europese Unie gevestigd. De oranje entiteiten zijn een soort entiteit opgenomen in Bijlage 1 of 2 van de NIS2-richtlijn, voldoen aan de eventuele size cap en zijn dus een essentiële entiteit óf belangrijke entiteit. Omdat zij buiten de Europese Unie gevestigd zijn, kunnen zij alleen onder de Cbw vallen als zij een digitale dienstverlener zijn. Omdat de organisatie zijn hoofdvestiging in Nederland heeft, betekent dit dat deze entiteiten onder de Cbw vallen. De groene entiteit valt niet onder de Cbw en hoeft daarom niet te voldoen aan de verplichtingen uit de Cbw.

Meldingen

In geval van een significant incident zijn alleen de entiteiten die vallen onder de Cbw verplicht om een melding te maken in Nederland bij het CSIRT en de bevoegde autoriteit (via het centrale meldportaal dat beheerd wordt door het NCSC). Worden meerdere entiteiten, die onder de Cbw vallen, geraakt door het significante incident, dan dient elke entiteit een melding te maken. In geval een entiteit valt onder de nationale implementatiewetgeving van een andere Europese lidstaat, dan dient de entiteit in die Europese lidstaat een melding te maken. De oranje entiteiten die buiten de Europese Unie gevestigd zijn, dienen een melding te maken in de Europese lidstaat waar de hoofdvestiging gevestigd is. Dat betekent dat in deze casus de melding in Nederland gemaakt moet worden.

⁶ Wanneer het gaat om een digitale dienstverlener is de vestigingsplaats van de hoofdvestiging óf vertegenwoordiger doorslaggevend én of zij hun diensten verlenen of activiteiten verrichten in Nederland óf een andere lidstaat van de Europese Unie om te bepalen onder welke nationale implementatiewetgeving zij vallen.

Casus 5: Mondiale organisatie – hoofdvestiging in een andere Europese lidstaat



Dit is voor het grootste deel feitelijk dezelfde casus als casus 4. Casus 5 heeft betrekking op een organisatie die bestaat uit meerdere entiteiten die gevestigd zijn in zowel meerdere Europese lidstaten als landen buiten de Europese Unie. Het verschil met casus 4 is dat de organisatie zijn hoofdvestiging in deze casus in een andere Europese lidstaat dan in Nederland heeft. Eén oranje entiteit is in Nederland gevestigd. De oranje entiteit is een soort entiteit opgenomen in Bijlage 1 of 2 van de Cbw, voldoet aan de eventuele size cap en is dus een essentiële entiteit óf belangrijke entiteit. Hierbij maakt het wel uit of deze entiteit een digitale dienstverlener is, omdat de organisatie zijn hoofdvestiging niet in Nederland, maar in een andere Europese lidstaat heeft.⁷ Dit betekent dat de entiteit alleen onder de Cbw valt, als zij geen digitale dienstverlener is. Is zij wel een digitale dienstverlener, dan valt deze entiteit onder de nationale implementatiewetgeving van de Europese lidstaat waar de hoofdvestiging gevestigd is.

De entiteit tevens zijnde hoofdvestiging en andere oranje entiteit zijn in een andere Europese lidstaat gevestigd. Beide entiteiten zijn een soort entiteit opgenomen in Bijlage 1 of 2 van de NIS2-richtlijn, voldoen aan de eventuele size cap en zijn dus een essentiële entiteit óf een belangrijke entiteit. Als de entiteit een digitale dienstverlener is, dan valt zij onder de nationale implementatiewetgeving van de Europese lidstaat waar de organisatie zijn hoofdvestiging heeft. Is de entiteit geen digitale dienstverlener, dan valt zij onder de nationale implementatiewetgeving van de Europese lidstaat waar zij gevestigd is. *Let op, dit kan dus een andere Europese lidstaat zijn dan waar de organisatie zijn hoofdvestiging heeft. Deze wetgeving kan iets afwijken van de Cbw.* Dit betekent dat de oranje entiteit niet onder de Cbw valt. De groene entiteit valt niet onder de Cbw en hoeft daarom niet te voldoen aan de verplichtingen uit de Cbw.

Er zijn drie entiteiten buiten de Europese Unie gevestigd. De oranje entiteiten zijn een soort entiteit opgenomen in Bijlage 1 of 2 van de NIS2-richtlijn, voldoen aan de eventuele size cap en zijn dus een essentiële entiteit óf belangrijke entiteit. Omdat zij buiten de Europese Unie gevestigd zijn, kunnen zij alleen onder de NIS2-richtlijn vallen als zij een digitale dienstverlener zijn. Omdat de organisatie zijn hoofdvestiging in een andere Europese lidstaat heeft, betekent dit dat deze entiteiten niet onder de Cbw vallen. Hierdoor vallen deze entiteiten onder de nationale implementatiewetgeving van de Europese lidstaat waar de hoofdvestiging gevestigd is. De groene entiteit valt niet onder de Cbw en hoeft daarom niet te voldoen aan de verplichtingen uit de Cbw.

Meldingen

In geval van een significant incident zijn alleen de entiteiten die vallen onder de Cbw verplicht om een melding te maken in Nederland bij het CSIRT en de bevoegde autoriteit (via het centrale meldportaal dat wordt beheerd door het NCSC). Worden meerdere entiteiten, die onder de Cbw vallen, geraakt door het significante incident, dan dient elke entiteit een melding te maken. In geval een entiteit valt onder de nationale implementatiewetgeving van een

⁷ Wanneer het gaat om een digitale dienstverlener is de vestigingsplaats van de hoofdvestiging óf vertegenwoordiger doorslaggevend én of zij hun diensten verlenen of activiteiten verrichten in Nederland óf een andere lidstaat van de Europese Unie om te bepalen onder welke nationale implementatiewetgeving zij vallen.

andere Europese lidstaat, dan dient de entiteit in die Europese lidstaat een melding te maken. De oranje entiteiten die buiten de Europese Unie gevestigd zijn, dienen een melding te maken in de Europese lidstaat waar de hoofdvestiging gevestigd is.